

El llenguatge

Els lectors

9/IV/1928

Encara algú, de tant en tant, sent la temptació de rebutjar un mot tan corrent com lector a causa de l'existència del seu sinònim llegidor. Efectivament, el que en diem hiperpurisme es manifesta sovint en el rebutg de mots començats en l simple, als quals prefereix, com a formes més clarament catalanes, els començats en l palatal, que representem gràficament per mitjà del dígraf ll, preferència que es resol sovint en incorreccions com són les formes «llabial», «llingüístic», «lliterari» o «llògic», usades en lloc de les correctes labial, lingüístic, literari i lògic. Els mots catalans començats en l palatal són els de formació popular, com llavi o llengua, però en els llatinismes o mots savis no ha tingut lloc la palatalització de la l. Notem que aquest caràcter llatinitzant es manifesta, per exemple, en la b de labial i en la i de la síl·laba inicial de lingüístic. Doncs, igualment correctes són lector i llegidor, el primer obtingut directament del llatí escrit, com ho prova també el grup consonàntic ct, i el segon obtingut del verb llegir, talment com hem obtingut teixidor de teixir i cosidor de cosir.

Es pot optar, per tant, entre lector i llegidor, però no preferir el segon amb la creença que és més «català». I, a més, cal tenir en compte que llegidor és especialment usat com a adjectiu, significant «que es pot llegir, que fa de bon llegir», talment com casador, vol dir «que té edat i aptitud per a casar-se» i entenedor «que és de bon entendre». Per tant, podríem dir que si un escriptor vol tenir molts lectors, ha de començar per escriure textos ben llegidors.

Els qui desestimen el mot lector no fan extensives, segurament, les seves reserves al mot de formació anàloga lectura, al costat del qual tenim també la forma popular llicó, amb un sentit primitiu equivalent, que el Diccionari encara reconeix, però del qual l'ús l'ha anat fent allunyar progressivament cap a altres significats més especialitzats.

Albert Jané